

VALORIFICAREA INSTRUMENTELOR DIGITALE ÎN EVALUAREA STUDENȚILOR

*Gînju Stela, dr., conf. univ.
UPS „Ion Creangă” din Chișinău*

CZU:371.263:004

Abstract

The present article is dedicated to the evaluation of students, through digital means. The author describes the notion of “evaluation” from different points of view, according to multiple specialists. There are also described various types of evaluation, which could be implemented both traditionally, as well as through digital tools. Moreover, the author gives examples and describes a series of such tools.

Key-words: evaluation; initial evaluation; current evaluation; final evaluation; computer assisted evaluation; digital tools.

Evaluarea este o componentă indispensabilă a procesului de instruire. Între predare – învățare – evaluare există o relație de intercondiționare reciprocă, fiecare dintre ele realizându-se prin raportare la celelalte. Nu este corect să evaluăm ceea ce nu s-a predat, respectiv învățat, dar nici nu are sens să se predea, respectiv învăța, ceea ce nu se evaluează.

În literatura de specialitate este menționat că evaluarea prezintă „un proces complex de apreciere a sistemului educațional sau a unei părți al acestuia, prin care se stabilește dacă sistemul (de învățământ) își îndeplinește funcțiile pe care le are, dacă obiectivele sistemului sunt realizate” [4, p. 473].

Integrarea evaluării în procesul activității didactice de către savanții – pedagogii moderni determină sporirea funcției educative a acesteia, situând-o într-o poziție centrală în procesul instructiv-educativ. Evaluarea, după I. Cerghit, devine o „știință a valorii” [2, p. 287]. A evalua înseamnă, între altele, a emite judecăți de valoare, ceea ce presupune a te raporta la valori sau a face trimitere la un sistem de valori.

Instruirea universitară de azi este centrată pe cel ce învață, pe studentul care se implică activ nu doar în învățare, dar și în evaluare [6, pp. 38-45].

Evaluarea universitară modernă se caracterizează prin:

- trecerea de la evaluarea rezultatelor la evaluarea procesului și a condițiilor;
- redefinirea criteriilor de evaluare, la aceasta se adaugă luarea în calcul și a altor indicatori ca, de exemplu, conduita, atitudinile, gradul de încorporare a unor valori;
- diversificarea strategiilor de evaluare și ridicarea calității instrumentelor de evaluare în vederea realizării unui grad cât mai înalt de obiectivitate a evaluării;
- antrenarea subiecților în autoevaluare și în interevaluare; transformarea lor în parteneri reali ai profesorului [7, p. 4].

Conform Regulamentului de evaluare a competențelor și a finalităților de studiu ale studenților Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă” din Chișinău [5], studenților li se vor aplica evaluări inițiale (diagnostice), curente (formative) și finale (sumative).

Evaluarea inițială, după cum menționează și S.Cristea, „angajează operațiile de măsurare – apreciere de decizie la începutul activității de instruire, în vederea cunoașterii nivelului psihopedagogic real, exprimat în termeni de performanțe și competențe actuale și potențiale, iar acțiunea proiectată și realizată în cadrul evaluării didactice inițiale vizează măsurarea și aprecierea nivelului de pregătire al studenților înaintea începerii unui curs / an; decizia centrată asupra proiectării didactice viitoare” [3]. Cercetătoarea E. Voiculescu relatează că „În lipsa

evaluării inițiale, nicio altă evaluare nu mai este posibilă, întrucât lipsește unul dintre termenii raportului (comparației) implicat în orice act de evaluare” [8, p. 182].

Evaluarea curentă dirijează întregul proces didactic, contribuind la procesul de formare a competențelor prin oferirea unui schimb de păreri dintre cadrul didactic și studenți [6, pp. 38-45]. Evaluarea curentă (formativă) induce la o remediere și corecție a procesului de predare-învățare pentru atenuarea dificultăților întâmpinate de către studenți [1, pp. 80-89].

Evaluarea finală (sumativă) în învățământul universitar se realizează la fine de semestru și la absolvirea programului de studiu. Prin acest tip de evaluare se urmărește progresul studenților de la început de semestru sau program de studii. Evaluarea finală ne poate demonstra eficacitatea procesului instructiv-educativ realizat.

În contextul modernizării învățământului superior, evaluarea presupune utilizarea, pe lângă metodele devenite deja tradiționale, și a metodelor complementare (alternative): investigația, proiectul, portofoliul, autoevaluarea, observarea sistematică a comportamentului studenților, evaluarea asistată de calculator [6, pp. 38-45].

Evaluarea asistată de calculator, din engleză ”Computer Assisted Testing – CAT”, tot mai des se regăsește în procesul didactic al învățământului superior din Moldova, reprezentând una din căile de modernizare a sistemului de învățământ superior. Acest tip de evaluare prezintă un șir de avantaje, cum ar fi: înlăturarea subiectivismului; eliminarea emoțiilor și a stărilor de stres ale participanților student – profesor; obiectivitatea și imparțialitatea; păstrarea secretului examinării [9].

În cele ce urmează, voi descrie un șir de instrumente digitale testate personal cu studenții Facultății Științe ale Educației și Informatică a UPS „Ion Creangă” din Chișinău, menționând avantaje, cât și dezavantajele acestora.

Kahoot – reprezintă o platformă gratuită de învățare, bazată pe joc și tehnologii. Platforma a fost lansată în august 2013 în Norvegia, în prezent este folosită de peste 50 de milioane de oameni din 180 de țări. A fost proiectată pentru a fi accesibilă la clasă și alte medii de învățământ din întreaga lume [11]. La baza evaluării pe Kahoot stau trei elemente: cunoștințele, jocul și competiția. Elementul competiției este crucial, ceea ce îi face pe studenți să fie activi, străduindu-se să-și plaseze numele în topul grupei. Este foarte eficient de a utiliza testele pe Kahoot în cadrul unei evaluări inițiale, în cadrul evocării. Studenții își reactualizează cunoștințele referitoare la tema nouă, totodată devin activi și interesați. Platforma Kahoot permite de a elabora teste (Figura 1) cu mai multe tipuri de itemi obiectivi: cu alegere multiplă; cu alegere duală etc. Avantajele testelor Kahoot sunt: realizarea sincronă; posibilitatea de a instala timpul limită de răspuns la întrebare; posibilitatea de a încărca imagini; valorificarea mai multor forme de activitate a studenților: individuală, în grup, frontală; prezentarea interactivă sub formă de top al rezultatelor; posibilitatea de a descărca rezultatele evaluării sub formă de raport; vizibilitatea răspunsurilor corecte sau false oferite de către studenți, ceea ce facilitează lucrul asupra greșelilor comise (Figura 2). Dezavantajele acestei platforme ar fi: prezența internetului în sălile de studii, ceea ce la moment nu este; prezența telefoanelor mobile performante la studenți; ghicirea răspunsului. Prezentăm mai jos un test creat și aplicat la cursul Metodologia educației pentru mediu a preșcolarilor.

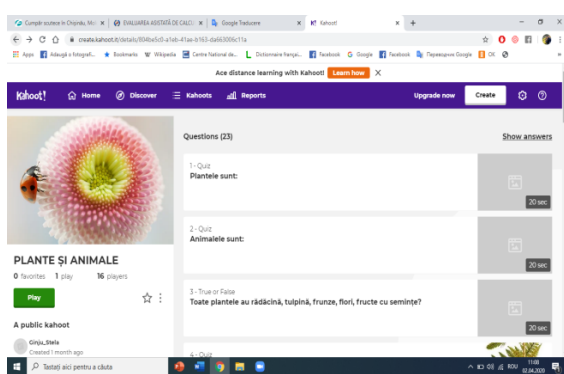

Figura 1. Test Kahoot „Plante și animale”

Player	Answer	Score (points)	Current Total Score (points)	Answer time (seconds)
Alina	organisme vi	818	818	7,3
Alina-Cristina	organisme vi	785	785	8,6
Alina-Cristin	corpuri nevi	0	0	20
Ana Maria	corpuri nevi	0	0	3,2
Cristina	organisme vi	860	860	5,6
Daniela	organisme vi	585	585	19,8
Diana	organisme vi	823	823	15,1
lina	organisme vi	838	838	6,5

Figura 2. Raportul rezultatelor testării

Proprofs – este un producător de teste online gratuit, cu funcții personalizate puternice, care ajută profesorii să creeze teste online sau să folosească teste deja create pentru examinarea studenților.

Spre deosebire de testele kahoot, testele proprofs se realizează asincron, studenții pot să acceseze linkul expedit de către profesor, atunci când au timp sau când le sugerează cadrul didactic. Cu ajutorul proprofs, putem crea un test (Figura 3) cu itemi heterogeni de tipul: obiectivi cu alegere multiplă cu un singur răspuns corect sau mai multe; cu alegere duală; tip pereche; itemi subiectivi cu răspuns scurt etc. Setările platformei, de asemenea, ne permit să instalăm timpul de rezolvare a sarcinii și să încărcăm, dacă este nevoie, imagini și chiar filmulețe. Un avantaj considerabil al testelor proprofs este schimbarea aleatorie a itemilor de către calculator, ceea ce micșorează probabilitatea copierii răspunsurilor. Un element distractiv al programului este oferirea, la fine de rezolvare a testului, a unui Certificat cu punctajul acumulat (Figura 4). Un dezavantaj pe care l-am sesizat în timpul aplicării testelor este neprezentarea completă a raportului. Sunt prezentate gratuit doar rezultatele a 10 studenți, iar celelalte trebuie căutate manual sau este nevoie de achitat. Testele proprofs au fost utilizate în cadrul evaluărilor curente și sumative la disciplinele Metodologia educației pentru mediu a preșcolarilor și Didactica științelor, clasele primare.

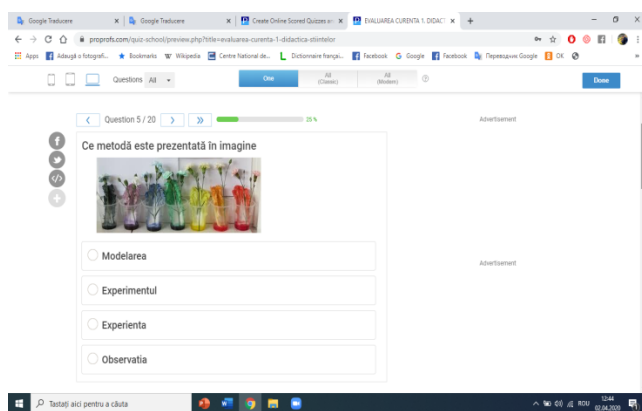

Figura 3. Test Proprofs Didactica științelor

Figura 4. Certificat cu scorul acumulat

JeopardyLabs a fost creat de către Matt Johnson, profesor la Washington State University, Vancouver [10]. JeopardyLabs este asemenea unui joc intelectual, foarte distractiv pentru studenți (Figura 5). Poate fi utilizat în cadrul evaluărilor formative sau chiar a celor sumative, dacă dorim să o realizăm netraditional. În dependență de tipul evaluării, studenții pot lucra individual sau în grupuri mari. Întrebările create pentru JeopardyLabs sunt de dificultate

diferită, acestea având un anumit punctaj, de la 100 la 500 sau mai mult. Studenții au posibilitatea să-și aleagă domeniul și dificultatea întrebării. Sarcina jocului ar fi acumularea unui număr mai mare de puncte, care apoi pot fi convertite în note, conform unei grile elaborate de către profesor. Avantajele acestei evaluări ar fi: interactivitatea; centrarea pe student; desfășurarea sincronă; arealul mare de întrebări; prezența momentelor de socializare; creșterea graduală a dificultății întrebărilor; calcularea automată a punctajului. În calitate de dezavantaje putem numi: lipsa internetului în sălile de clasă; inactivitatea unor studenți; alegerea aceluiași domeniu de către unii studenți, ceea ce nu va da posibilitate să evaluăm toate conținuturile predate, dificultatea de a introduce imagini.

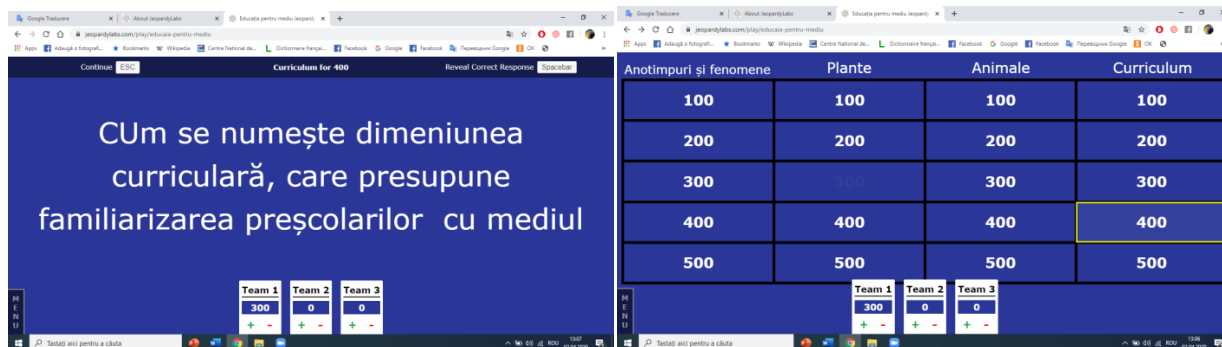

Figura 5. Evaluarea JeopardyLabs

Instrumentele de evaluare digitale vin să completeze și să diversifice arsenalul de metode și forme de evaluare, atât tradiționale, cât și alternative. Fiind contemporanii erei digitale, aceste instrumente tot mai mult cuprind spațiul educațional, aducând, cu sine, interes, curiozitate, obiectivitate, stimulare.

BIBLIOGRAFIE

1. BÎRNAZ, N.; SPÎNU, V. Evaluarea formativă – deziderat în învățământul universitar. In: *Studia universitatis moldaviae*. 2016, nr.5(95), Seria „Științe ale educației”.
2. CERGHIT, I. *Sisteme de instruire alternative și complementare. Structuri, stiluri și strategii*. Iași: Polirom, 2008.
3. CRISTEA, S. *Dicționar de pedagogie*. Chișinău-București: Litera Internațional, 2000.
4. DAVITZ, J.; BALL, S. *Psihologia procesului educațional*. București: Editura Didactică și Pedagogică, 1978.
5. *Regulamentul de evaluare a competențelor și a finalităților de studiu ale studenților Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă” din Chișinău*, 2015.
6. REPIDA, T.; PAIU, M. ș.a. Evaluarea – componentă a procesului de instruire în contextul asigurării conexiunii și continuității în învățământul superior. În: *Studia universitatis moldavies*. 2018, nr.5(115) Seria „Științe ale educației”.
7. TĂNASE, M. *Evaluarea – componentă esențială a procesului instructiv-educativ*. Brașov, 2011.
8. VOICULESCU, E.; ALDEA, D. *Manual de pedagogie contemporană*. Partea a II-a. Teoria și metodologia instruirii și evaluării. Cluj-Napoca: Risoprint, 2005.
9. <http://mu haz.org/terminologie.html?page=2> (vizitat pe 13. 04. 20)
10. <https://jeopardylabs.com/about> (vizitat pe 17. 04. 2020)
11. <https://www.wired.co.uk/article/kahoot-gaming-education-platform-norway> (vizitat pe 20. 04. 2020)